

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Mykanowie
według stanu na 31 grudnia 2020 roku**

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Mykanowie

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS od 01 kwietnia 2019r którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
Bank BPS SA	605 000,00		Nie
SSOZ BPS SA	2 000,00		Nie
PBA SA	397 800,00		Nie
PARTNET SA	30 000,00		Nie

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Mykanowie.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kredytowego jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się odpowiednim poziomem dochodowości oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Bank zarządza występującymi w ramach tego ryzyka:

- ryzykiem koncentracji: mającym na celu odpowiednią dywersyfikację portfela kredytowego, w szczególności poprzez wyznaczenie i monitorowanie limitów,
- ryzykiem rezydualnym: mającym na celu zapewnienie skuteczności technik ograniczenia

ryzyka kredytowego oraz eliminowania ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych, co służy ograniczaniu ryzyka kredytowego .

Cele pośrednie w zakresie ryzyka kredytowego oraz kierunki działań /działania zapewniające ich osiągnięcie, określa Polityka kredytowa (*zarządzania ryzykiem kredytowym*) oraz szczegółowo w zakresie portfela kredytów detalicznych (DEK) i portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) odpowiednio: Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie -przyjmowane przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą .

Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach : ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za:

- 1) wprowadzenie sporządzonych w formie pisemnej i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku: Polityki kredytowej oraz polityk dotyczących zarządzania podobszarami tego ryzyka tj. Polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz Polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie - których zasady powinny wynikać ze Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i być dostosowane do celów strategicznych i zadań priorytetowych określonych w Strategii działania;
- 2) zatwierdzenie i wprowadzenie opracowanych w formie pisemnych instrukcji i innych procedur wewnętrznych regulujących szczegółowo obszar zarządzania ryzykiem kredytowym, spójnych z zasadami polityk uwzględniających w szczególności apetyt na ryzyko i podejmowane przez Bank działania zabezpieczające;

Ww. regulacje - obejmują również zasady zarządzania pochodnymi ryzyka kredytowego: ryzykiem koncentracji i ryzykiem rezydualnym oraz uwzględniają wymogi przepisów zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych.

Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie nw. poziomu tolerancji na ryzyko kredytowe:

<i>Miara tolerancji na ryzyko</i>	<i>Limit strategiczny (poziom tolerancji)</i>
Wskaźnik jakości portfela mierzony udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	≤ 10%

W zakresie podobszarów ryzyka kredytowego tj. : portfela kredytów detalicznych oraz portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie, Bank podejmuje ryzyko z uwzględnieniem limitów stanowiących w Banku uzupełniające miary apetytu na ryzyko kredytowe, w tym wymagane rekomendacjami nadzorczymi.

Limity wskaźników z zakresu ryzyka kredytowego , w tym określone w rekomendacjach nadzorczych, dotyczące zarządzania podobszarami ryzyka kredytowego , określono w nw. tabeli:

<i>Lp.</i>	<i>Definicja miary</i>	<i>Poziom limitu tolerancji</i>
1	Wskaźnik DtI* (debt to income) dla klientów detalicznych wnioskujących o kredyty detaliczne oraz o kredyty mieszkaniowe i uniwersalny kredyt hipoteczny	≤ 65 %
2	Wskaźnik LtV** (loan to value) dla kredytów zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych: a) dla kredytów hipotecznych (mieszkaniowych i na dowolny cel dla osób fizycznych b) dla pozostałych kredytów <i>lub w przypadku ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń*** dla części przekraczającej 80%</i>	≤ 80 % ≤ 80 % <i>lub ≤ 90%</i>
3	Wskaźnik LtV** (loan to value) dla kredytów zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych <i>lub w przypadku ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia*** dla części przekraczającej 75%</i>	≤ 75 % <i>lub ≤ 80 %</i>
4	Wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów detalicznych , w rozumieniu Rekomendacji T	≤ 3%
5	Wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytów zabezpieczonych hipotecznie , w rozumieniu Rekomendacji S	≤ 17%

* *poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodu klienta detalicznego(klienta zaciągającego kredyt na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego)*

** *poziom relacji wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości w momencie udzielenia kredytu*

*** *w postaci ubezpieczenia części ekspozycji przekraczającej wymagany odpowiednio wskaźnik procentowy LtV lub przedstawienia dodatkowego zabezpieczenia w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w PLN dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.*

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym obejmują zasady zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań, które występuje w ramach ryzyka kredytowego. Bank zarządza ryzykiem koncentracji na poziomie jednostkowym i całego portfela kredytowego, z uwzględnieniem dużych ekspozycji.

Bank dąży do ograniczenia ryzyka koncentracji poprzez między innymi zmniejszenie wartości jednostkowych ekspozycji oraz dywersyfikację na poziomie portfela i portfeli cząstkowych. Dywersyfikując portfel, Bank nie zastępuje aktywów o wyższej jakości aktywami o niższej jakości .

W Banku, do celów ograniczania ryzyka koncentracji - nie stosuje się kompensowania ekspozycji.

W celu ograniczenia ryzyka koncentracji, Bank wprowadza na poziomie operacyjnym i monitoruje limity wewnętrzne, w tym wynikające z przepisów zewnętrznych (w tym Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 tj. Rozporządzenia CRR) i z ustawy Prawo bankowe) oraz zaleceń nadzorczych.

System limitów koncentracji w Banku obejmuje w szczególności:

- Limity koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów, podmiotów bankowych lub instytucji kredytowych w rozumieniu art.395 ust.1 Rozporządzenia CRR oraz wobec podmiotów o których mowa w art.79a Ustawy Prawo bankowe ;
- Limity koncentracji zaangażowań portfela kredytowego, które dotyczy koncentracji określonych przede wszystkim ze względu na cały portfel kredytowy Banku – obejmujących koncentracje zaangażowań: wg podmiotów tego samego sektora gospodarczego (*branżową*), [ten](#)

sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego ,w ten sam rodzaj transakcji kredytowej (uwzględniający koncentrację produktową), wg tego samego rodzaju/grupy podmiotów;

a także limity ograniczające ryzyko koncentracji dla portfeli częściowych tj. portfela EKZH w rozumieniu Rekomendacji S i portfela DEK w rozumieniu Rekomendacji T - z uwzględnieniem czynników ryzyka charakterystycznych dla tych portfeli .

Bank w celu zapewnienia niezależności funkcji oceny ryzyka kredytowego od działalności kredytowej stosuje odpowiednie rozwiązania organizacyjno-proceduralne, w tym zasadę, że osoby opracowujące transakcje kredytowe (dane do analizy ryzyka kredytowego) oraz sporządzające propozycje dotyczące transakcji kredytowych i klasyfikacji ekspozycji kredytowych, jak też osoby uczestniczące w opiniowaniu transakcji/klasyfikacji - nie podejmują decyzji kredytowych.

Jednocześnie decyzja kredytowa w sprawie ekspozycji kredytowej, która spowoduje przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy i podmiotów powiązanych :

- 1) ponad 2% funduszy własnych Banku (uznanego kapitału) - obligatoryjnie wymaga niezależnej od sprzedaży produktów bankowych weryfikacji kredytowej, z uwzględnieniem pkt 2);
- 2) ponad 5% funduszy własnych (uznanego kapitału) - wymaga dodatkowo także opinii Komitetu Kredytowego Banku i decyzji na szczeblu Zarządu – z zastrzeżeniem przepisów dotyczących kredytowania osób wewnętrznych .

Zarząd Banku może w regulacjach wewnętrznych zaostrzyć ww. wymogi oraz wprowadzić dodatkowe kryteria w zakresie obowiązku uzyskania opinii , o których mowa w pkt 1 i pkt2.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z instrukcjami obowiązującymi w Banku.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po

zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania jest wywiązywanie się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego, poprzez kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych w sposób zapewniający niezbędną wysokość środków finansowych oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Cele pośrednie w zakresie ryzyka płynności i finansowania oraz kierunki działań /działania zapewniające ich osiągnięcie - określa Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania przyjmowana przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą, stanowiąca uszczegółowienie niniejszej Strategii.

Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania ma całościowy i skonsolidowany charakter:

- 1) całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi;
- 2) skonsolidowane zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich jednostek organizacyjnych Banku.

Cele polityki Zarządu odzwierciedla specyfikę Banku, a także konkretne jego cele:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 2) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- 3) optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- 4) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

Zapewnienie Bankowi poziomu płynności, niezbędnego do wykonania przyjętych zobowiązań wymaga następujących działań:

- 1) śledzenie i analiza zmian przepisów prawnych, które mogą oddziaływać na zarządzanie płynnością,
- 2) ocena sezonowości zmian w poziomie zobowiązań i należności Banku,
- 3) określenie pożądanej i efektywnej struktury pasywów i aktywów,
- 4) ocena kosztu utrzymania płynności na bezpiecznym poziomie,
- 5) stworzenie warunków niezbędnych do realizacji działań awaryjnych w przypadku zagrożenia utraty płynności.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku,

gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i w mniejszym stopniu budżetu.

Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, w szczególności poprzez pozyskiwanie środków obcych stabilnych tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Bank w ramach „pakietu CRD / CRR” dąży do utrzymywania norm płynnościowych LCR na wskazanym w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 poziomie, z uwzględnieniem okresów przejściowych.

Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie nw. poziomu tolerancji na ryzyko płynności i finansowania :

<i>Miara tolerancji na ryzyko</i>	<i>Limit strategiczny (poziom tolerancji)</i>
Wskaźnik pokrycia wpływów netto (LCR - Liquidity Coverage Ratio)	min. 100%
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	min. 1,2

Bank ustala w procedurach wewnętrznych limity operacyjne ograniczające ryzyko płynności i finansowania oraz odpowiednio kształtujące strukturę posiadanych aktywów i pasywów.

Bank dokonuje identyfikacji zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i finansowania oraz niebezpieczeństwem ukształtowania się nadzorczych miar płynności poniżej obowiązujących limitów i w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian wyniku finansowego Banku na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych.

Ponadto- celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych , a przez to na zmiany przychodów i kosztów.

Cele pośrednie w zakresie ryzyka stopy procentowej oraz kierunki działań /działania zapewniające ich osiągnięcie - określa Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej przyjmowana przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą, stanowiąca uszczegółowienie niniejszej Strategii.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej opiera się na :

- 1) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się rynkowych stóp procentowych,
- 2) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
- 3) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
- 4) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
- 5) przestrzeganiu ustalonych limitów,
- 6) realizowaniu celów przyjętych w Strategii działania Banku.

Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie nw. poziomu tolerancji na ryzyko stopy procentowej:

<i>Miara tolerancji na ryzyko</i>	<i>Limit strategiczny (poziom tolerancji)</i>
Dopuszczalna zmiana wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych – wrażliwość Banku na ryzyko stopy procentowej przy zmianie stóp procentowych o 200p.p.	max. 12%

Bank ustala w procedurach wewnętrznych limity operacyjne ograniczające ryzyko stopy procentowej.

W celu zapewnienia założonego profilu ryzyka Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą określonych działań /metod opisanych w Polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:

- 1) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
- 2) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
- 3) Strategię działania (rozwoju) Banku.

Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez zapewnienie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym a także poprzez zapewnienie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie przestrzegania przez Bank przepisów prawa i przyjętych standardów postępowania oraz funkcjonowania Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania/ standardów rynkowych ;

W Banku , obszary ryzyka braku zgodności zawarte są w obszarach ryzyka operacyjnego.

Cele w zakresie ryzyka operacyjnego oraz w zakresie ryzyka braku zgodności realizowane są poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności, obejmujące proces zarządzania ryzykiem zgodny z § 7 Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka , którego szczegółowe założenia zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz w Polityce zgodności, a także w Polityce bezpieczeństwa informacji oraz Polityką bezpieczeństwa danych osobowych - przyjmowanych przez Zarząd i zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą i stanowiących uszczegółowienie niniejszej Strategii, a także odpowiednich regulacjach wewnętrznych przyjmowanych przez Zarząd.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku ukierunkowane jest na nw. działania zabezpieczające:

- 1) wdrożenie i systematyczną weryfikację procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,

- 2) zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
- 3) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- 4) działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów,
- 5) osłabianie i niwelowanie skutków zaszytych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka,
- 6) stosowanie ubezpieczeń,
- 7) tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania,
- 8) okresową weryfikację procedur obowiązujących w Banku.

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności w Banku prowadzi działania określone w regulacjach wewnętrznych dotyczących zarządzania tymi ryzykami, w tym są następujące działania:

- 1) Rejestrowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności - stałe doskonalenie procesu identyfikacji i rejestracji incydentów i strat ,
- 2) Analiza zdarzeń , wyjaśnianie ich przyczyn i częstotliwości występowania ,
- 3) Analiza strat z tytułu ww. rodzajów ryzyka oraz możliwości ograniczania ich skutków ,
- 4) Raportowanie skutków ryzyka do Zarządu i Rady Nadzorczej ,
- 5) Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków ww. zdarzeń ,
- 6) Organizacja procesu zarządzania ww. ryzykami z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku,
- 7) Zapewnienie przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych wewnętrznych,
- 8) Odpowiednia polityka kadrowa Banku,
- 9) Wdrażanie i doskonalenie narzędzi informatycznych,
- 10) Tworzenie/doskonalenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania,
- 11) Okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku,
- 12) Szkolenia,
- 13) Kontrola wewnętrzna

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

1. bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
2. wprowadzanie nowych produktów,
3. wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,
4. bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
5. monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

Ryzyko wyniku finansowego:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest dążenie do optymalnego w danych warunkach wyniku finansowego i ograniczenie możliwości realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeb prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału .

Bank określa w Polityce zarządzania ryzykiem wyniku finansowego i podejmuje działania tytułem osiągnięcia założonych celów zarządzania tym ryzykiem i ograniczania negatywnego wpływu ryzyka w tym m. innymi w szczególności :

- 1) wdraża /doskonali system planowania strategicznego oraz planowania krótkoterminowego z uwzględnieniem ryzyka wynikającego z otoczenia oraz zapewniającego powiązanie rocznych planów finansowych ze Strategią działania, a także odpowiedni pomiar i nadzorowania postępów realizacji;
- 2) zapewnia odpowiedni nadzór nad efektywnością działania i stopniem realizacji Strategii działania i rocznych planów oraz poziomem ponoszonych kosztów ;
- 3) zapewnia odpowiednią alokację funduszy własnych umożliwiającą zabezpieczenie strat z tytułu ryzyka wyniku finansowego;
- 4) obejmuje kontrolą wewnętrzną system zarządzania ryzykiem wyniku finansowego;

W przypadku zagrożenia braku realizacji założonych wyników finansowych, Bank podejmuje odpowiednie do sytuacji działania, które określa w zasadach polityki dot. zarządzania ryzykiem wyniku finansowego.

W obszarze ryzyka wyniku finansowego – jedną z podstawowych miar powodzenia w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego, obok stopnia wykonania planowanego wyniku, jest także wielkość funduszy własnych budowanych w Banku w oparciu o wynik finansowy, zapewniająca spełnienie wymagań regulacyjnych (przepisów prawa z uwzględnieniem oczekiwań nadzorczych).

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych powinien być dostosowany do rozmiaru prowadzonej działalności - tj. adekwatny do skali, złożoności i profilu ryzyka.

Celem Banku jest posiadanie funduszy własnych na poziomie zgodnym z wymaganiami prawnymi z uwzględnieniem zaleceń nadzorczych, a także z planami rozwoju wynikającymi ze Strategii działania Banku, umożliwiającym właściwe zabezpieczenie ryzyka.

Cele kapitałowe Banku oraz kierunki działań /działania zapewniające ich osiągnięcie, określa Polityka kapitałowa przyjmowana przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą stanowiąca uszczegółowienie niniejszej Strategii kapitałowej.

Bank posiada wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitałowej w relacji do profilu ryzyka oraz polityki kapitałowej .

Proces oceny istotności ryzyk oraz metody wyznaczania kapitału wewnętrznego na pokrycie

ryzyka określa obowiązująca w Banku Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej (wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka).

Podstawowym stałym źródłem budowy funduszy własnych Banku jest wynik finansowy.

Istotne, choć jednorazowe zasilenie funduszy własnych Banku w 2018 roku stanowi ujęcie w kapitałach całego bilansowego funduszu udziałowego (łącznie ze zamortyzowaną jego częścią) - w wyniku wprowadzeniu i zatwierdzeniu zmian odpowiednich zapisów statutowych Banku (dostosowując je do zmienionych przepisów zewnętrznych).

Wieloletni plan kapitałowy Banku ujmowany jest w zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą Strategii działania Banku, natomiast zasady szczegółowe budowy / zakresu Planu i zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej.

Strategia kształtowania funduszy własnych po zakończeniu każdego roku kalendarzowego podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji.

Ustalane przez Bank plany dotyczące zarządzania kapitałem i pozyskania kapitału (w tym w sytuacjach kryzysowych), a w szczególności proces alokacji kapitału na poszczególne ryzyka z uwzględnieniem wymogów wewnętrznej adekwatności kapitałowej - powinny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz planowanego rozwoju Banku.

Bank utrzymuje fundusze własne na poziomie spełniającym wymogi przepisów prawa w odniesieniu do progu 1 mln. euro.

Bank zgodnie z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka zidentyfikowane w działalności Banku brane pod uwagę przy wyliczaniu regulacyjnych współczynników kapitałowych oraz w oparciu o przepisy wewnętrzne szacuje wewnętrzne wymogi kapitałowe na ryzyka istotne występujące w Banku: nie pokryte w pełni minimalnym wymogiem kapitałowym oraz nie objęte regulacyjnym wymogiem kapitałowym, a także wyznacza kapitał wewnętrzny wymagany do pokrycia funduszami własnymi Banku.

Zasady wyznaczania wymogów kapitałowych i szacowania kapitału wewnętrznego określa Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej (*wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka*).

Aby nie narazić się na niebezpieczeństwo poniesienia znacznych strat spowodowanych przez różne rodzaje ryzyka, których Bank nie będzie w stanie pokryć, działalność prowadzona będzie w sposób zapewniający zachowanie ustalonych w Banku - wewnętrznych ogólnych limitów ryzyka wyrażonych w postaci wskaźników adekwatności na poziomie:

<i>Miara tolerancji na ryzyko</i>	<i>Limit strategiczny (poziom tolerancji)</i>
Relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych	maks. 95%
Łączny współczynnik kapitałowy	min. 15,00%
Współczynnik kapitałowy Tier 1	min. 13,00%

Nadwyżka poziomu ww. współczynników kapitałowych obowiązujących w Banku ponad minimum zewnętrzne wynikające z przepisów prawa (tj. ze spełnienia wymogów w zakresie funduszy własnych zgodnie z art.92 Rozporządzenia nr 575/2013 UE oraz wymogów w zakresie tych funduszy z tytułu obowiązujących buforów kapitałowych) oraz z zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie minimalnych poziomów ww. współczynników kapitałowych dla banków - stanowi bufor kapitału na pokrycie potrzeb kapitałowych w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.

W Polityce kapitałowej Bank określa również limity alokacji kapitału na poszczególne rodzaje

ryzyk istotnych zidentyfikowanych w działalności Banku oraz limit wskaźnika dźwigni finansowej . Zarząd może ustanowić także inne limity operacyjne.

Limity kapitałowe ustalone przez Zarząd w Polityce kapitałowej zatwierdza Rada Nadzorcza Banku . Limity te podlegają monitorowaniu i raportowaniu w zakresie ich przestrzegania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych skutkujących obniżeniem funduszy własnych i wzrostem wymogów kapitałowych na sytuację kapitałową Banku oraz na podstawie tych analiz podejmuje decyzje , w tym w sprawie podjęcia działań awaryjnych.

Bank posiada zasady opracowywania kapitałowych planów/ działań awaryjnych.

Bank dokonuje co najmniej raz w roku przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego, którego wyniki są prezentowane przez Zarząd Radzie Nadzorczej.

Bank wdraża zapisy Pakietu CRD / CRR, zgodnie z przepisami prawa krajowego oraz uchwałami i z rekomendacjami nadzorczymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych współczynników kapitałowych na poziomie nie niższym wskazanym KNF
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet kredytowy,
4. Stanowisko weryfikacji kredytowej,
5. Zespół Sprawozdawczości i Analiz Ekonomicznych,
6. Stanowisko ds. Organizacyjno – Administracyjnych oraz ds. Zgodności,
7. Pozostałe komórki organizacyjne Centrali Banku oraz POK.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,

Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

2. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	26,18%
Ryzyko operacyjne	4,39%

3. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

(Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR, lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia CRR – w praktyce chodzi o funkcje pełnione w Zarządzie lub Radzie Nadzorczej tych podmiotów, liczba takich funkcji jest ograniczona, zgodnie zapisami art. 22aa Prawa bankowego)

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Członek Zarządu 1	0	0
Członek Zarządu 2	0	0
Członek Zarządu 3	0	0
Członek Zarządu 4	0	0
Członek Rady Nadzorczej 1	0	0
Członek Rady Nadzorczej 2	0	0
Członek Rady Nadzorczej 3	0	0
Członek Rady Nadzorczej 4	0	0
Członek Rady Nadzorczej 5	0	0
Członek Rady Nadzorczej 6	0	0

4. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności

Polityka zapewnienia odpowiedzialności w Zarządzie Banku oraz Polityka zapewnienia odpowiedzialności w Radzie Nadzorczej Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

5. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Kredytowy, który spotyka się na 18 posiedzeniach
- Komitet Audytu, wyłoniony z Rady Nadzorczej, który spotyka się 8 razy.

6. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
- 5) ocenę skuteczności i adekwatności zarządzania ryzykiem.

Co do zasady raporty dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Kwota
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	668 200,00
2	Zyski zatrzymane	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	7 708 191,19
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	9 376 391,19
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	

8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-1 414,50
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-1 414,50
29	Kapitał podstawowy Tier I	8 374 976,69
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	8 374 976,69
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	
58	Kapitał Tier II	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	8 374 976,69
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	32 010 651
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,16
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,16
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	26,16
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodny z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	

65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	
	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Na kapitał Tier I składają się wpłacone udziały członkowskie których jednostkowa wartość nominalna wynosi 100zł, fundusz zasobowy tworzony z zysków, kapitał rezerwowany tworzony z zysku, oraz kapitał z aktualizacji wyceny.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II zgodnie z poniższym wzorem

Bank nie posiada instrumentów zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Wielkość kapitału wewnętrznego Banku obliczana jest jako suma wszystkich skwantyfikowanych w jednostkach pieniężnych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku (stanowi sumę minimalnych wymogów kapitałowych wyznaczonych w ramach Filaru I oraz wewnętrznych wymogów kapitałowych wyznaczonych w ramach Filaru II).

Ryzyka są monitorowane pod kątem ich identyfikacji w działalności Banku oraz

z uwzględnieniem zasad istotności minimum raz w roku. Ryzyka występujące lub mogące wystąpić w Banku i ich definicje oraz szczegółowe zasady badania określa **Załącznik nr 3** pn. „Zasady identyfikacji i oceny wszystkich rodzajów ryzyka obciążających Bank. Definicje poszczególnych rodzajów ryzyka”

Rodzaje ryzyka występujące w Banku i zakwalifikowane do istotnych wpływają na wielkość kapitału wewnętrznego.

Rodzaje ryzyka występujące w Banku ale zakwalifikowane jako nieistotne – nie wpływają na wielkość kapitału wewnętrznego. Pomiar wewnętrznych wymogów kapitałowych nie jest dokonywany.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku, są rozwiązania oparte o minimalny (regulacyjny) wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe i operacyjne i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie.

Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 26,16%.

W 2020 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	280,0	22,4
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
ekspozycje wobec instytucji	89 46,4	715,71
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 143,08	171,45
ekspozycje detaliczne	10 514,36	841,15
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 678,52	214,28
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania		
ekspozycje kapitałowe	1 037,8	83,02
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	318,06	25,45
inne pozycje	1 494,01	119,52
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		2 192,98

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	2 192,98
• operacyjne	367,87
RAZEM	2 560,85

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank nie tworzy rezerwy na ryzyko ogólne.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

<i>Kategoria ekspozycji</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy kategoria jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	Nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 528	Nie
ekspozycje detaliczne	4 594	Nie
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	12 805	Tak
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2	nie

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące regiony geograficzne:

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	3 687	tak
Przetwórstwo przemysłowe	1 271	Nie
budownictwo	0	Nie
Handel hurtowy	275	nie
Instalowanie maszyn	0	Nie
Transport, gospodarka magazynowa	113	nie
Ochrona przeciwpożarowa	0	nie

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

Dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>
<i>Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo</i>	3687

Dla MŚP podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>
Przetwórstwo przemysłowe	376
budownictwo	0
przetwórstwo	0

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	310
1 – 3 miesiący	2 044
3 – 6 miesiący	947
6 – 12 miesiący	2 218
1 rok – 2 lat	2 465
2 lata – 5 lat	4 494
5 lat – 10 lat	3 968
10 lat – 20 lat	2 568
powyżej 20 lat	504

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

W zł.

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	0	0	0	0
<i>Wątpliwe</i>	386 898,62	5 820,43	0	0
<i>Stracone</i>	4 55,00	2 076,65	1 800,00	1 796,37

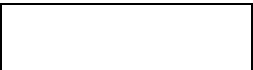

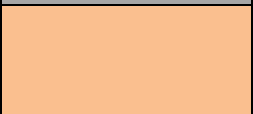

7. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

W portfelu Banku ekspozycje restrukturyzowane nie występują

8. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

	a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l												
													Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna w zł											
													Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania															
1	Kredyty i zaliczki	55 282 746																						
2	Banki centralne																							
3	Instytucje rządowe																							
4	Instytucje kredytowe	35 752 517																						
5	Inne instytucje finansowe	269 109																						
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 229 204																						
7	W tym MŚP	1 229 204																						
8	Gospodarstwa domowe	18 031 916			385			3212																
9	Dłużne papiery wartościowe	19 399 335																						
10	Banki centralne																							
11	Instytucje rządowe	15 136 318																						
12	Instytucje kredytowe	100 677																						
13	Inne instytucje finansowe	4 162 340																						
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe																							
15	Ekspozycje pozabilansowe																							
16	Banki centralne																							
17	Instytucje rządowe																							
18	Instytucje kredytowe																							
19	Inne instytucje finansowe																							
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe																							
21	Gospodarstwa domowe																							
22	łącznie	74 682 081			385			3 212																

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe		
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych	
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2		W tym etap 3		
1	Kredyty i zaliczki	55 282 746			3 597			67 592			3 597					
2	Banki centralne															
3	Instytucje rządowe															
4	Instytucje kredytowe	35 752 517														
5	Inne instytucje finansowe	269 109														
6	Przedsiębiorstwa i niefinansowe															
7	W tym MŚP	1 229 204														
8	Gospodarstwa domowe	18 031 916			3 597			67 592			3 597					
9	Dłużne papiery wartościowe	19 399 335														
10	Banki centralne															
11	Instytucje rządowe	15 136 318														
12	Instytucje kredytowe	100 677														
13	Inne instytucje finansowe	4 162 340														
14	Przedsiębiorstwa i niefinansowe															
15	Ekspozycje pozabilansowe	2 314 922														
16	Banki centralne															
17	Instytucje rządowe															

18	Institucje kredytowe															
19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21	Gospodarstwa domowe															
22	Łącznie	65 045 375			3 597			67 592			3 597					

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

10. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Bank nie posiada zabezpieczeń uzyskanych przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne.

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych</i> <i>tys. zł</i>
Hipoteka na nieruchomości	0 tys. zł

- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%: pozycja nie występuje.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi – Bank nie posiada walut obcych w portfelu.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 368 tys. zł.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> <ul style="list-style-type: none">• <i>zyski kapitałowe</i>• <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
<i>akcje Banku Zrzeszającego</i>	zamiar strategiczny 605 000,00	bilansowa
Akcje Polski Bank Apeksowy SA	zamiar strategiczny 520 000,00	bilansowa
Udziały System Ochrony Zrzeszenia BPS SA	zamiar strategiczny 2 000,00	bilansowa
PartNet	zamiar strategiczny 30 000,00	bilansowa

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
<i>akcje Banku Zrzeszającego.</i>	605 000,00	
Akcje Polski Bank Apeksowy SA	397 800,00	
Udziały System Ochrony Zrzeszenia BPS SA	2 000,00	
PartNet sp	30 000,00	

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi: 0....

Kwota niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi 0.....

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 8,28% sumy bilansowej.

Uwzględniając jednocześnie ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe (nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku), przy założonej zmianie stóp procentowych NBP o 1 p.p., zmiana wyniku odsetkowego -703,2 tys. zł, stanowiąc 8,4% funduszy własnych.

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmiany stóp procentowych:

- test warunków skrajnych – zmiana o 200p.b. zmiana wartości ekonomicznej wynosi 85,3 tys. zł, co stanowi 1,02% funduszy własnych – poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego.

- test scenariuszowy – wartość zmiany maksymalna wynosi 137,8 tys. zł, co stanowi 1,65 kapitału podstawowego Tier 1 - poziom wskaźnika nie wymaga zgłoszenia do Komisji Nadzoru Finansowego.

XII. Polityka wynagradzania

Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

XIII. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności identyfikowane jest na podstawie:

- 1) Bieżącej oceny sytuacji makroekonomicznej w kraju, dotyczącej:
 - a) Sytuacji w krajowym systemie bankowym,
 - b) Uwarunkowań rynkowych, do których zalicza się zmiany płynności rynków, zmiany stóp procentowych, zmiany cen papierów wartościowych i innych czynników rynkowych,
 - c) Oceny trendów i perspektyw, zarówno rynkowych, jak i gospodarczych oraz politycznych,
 - d) Śledzenie wydarzeń na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym;
- 2) Analizy sytuacji Banku:
 - a) Analizy przyczyn pogorszenia się wskaźników odzwierciedlających ryzyko płynności i finansowania w Banku,

- b) Analizy porównawczej sytuacji bieżącej z analogicznymi okresami w przeszłości,
 - c) Analizy realizacji Planu Strategicznego, Planu finansowego, pod względem założeń dotyczących sytuacji wypłacalności Banku,
 - d) Analizy zachowań oraz sytuacji finansowej klientów i kontrahentów Banku;
- 3) Analizy sytuacji finansowej Banku Zrzeszającego oraz jej wpływu na sytuację Banku.

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności i finansowania w Banku zalicza się:

- 1) Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
- 3) Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,
 - b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych FW M2	2,85	Min 1,2
Wskaźnik LCR	380%	Min 100%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

<i>Nazwa wielkości</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-3)</i>	<i>Kwartał poprzedni (n-2)</i>	<i>Kwartał (n-1)</i>	<i>Kwartał kończący rok (n)</i>
Zabezpieczenie przed utratą płynności	19 219	23 359	24 512	19 981
Wpływy środków pieniężnych netto	8 331	9 811	9 368	10 306
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	310%	311%	617%	380%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa skumulowana	38 608	39 205	36 938
Wskaźnik płynności skumulowanej	4,27	3,99	3,36

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	Nie ustalał	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	Nie ustalał	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	Nie ustalał	w sytuacji awaryjnej

Bank ogranicza ryzyko płynności i finansowania poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności, przeprowadza testy warunków skrajnych.

W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.

Głównymi pojęciami stosowanymi w ryzyku płynności są:

1. Baza depozytowa - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym
2. Bufor płynnościowy – aktywa płynne
3. Depozyty detaliczne - oznaczają zobowiązanie wobec osoby fizycznej lub MŚP, jeżeli dane MŚP kwalifikowałoby się do kategorii ekspozycji detalicznych w ramach metody standardowej lub metody IRB dotyczących ryzyka kredytowego, lub zobowiązanie wobec przedsiębiorstwa kwalifikującego się do traktowania określonego w art. 153 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, oraz gdy łączna wartość depozytów złożonych przez takie MŚP lub przedsiębiorstwo na poziomie grupy nie przekracza 1 mln EUR;
4. Płynność finansowa - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach
5. Płynność śróddzienna (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.
6. Płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
7. Płynność średnioterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
8. Płynność długoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane w cyklach kwartalnych, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością półroczną.

Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, oraz profilu ryzyka.

Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściej.

Opracowywane w Banku raporty/informacje, zakres informacji zarządczej, komórki odpowiedzialne za ich sporządzanie oraz odbiorcy informacji wskazani są w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Raport z analizy ryzyka płynności i finansowania, zawiera:

- źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów realizacji),
- zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów realizacji),
- analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów,
- analizę największych deponentów w bazie depozytowej Banku,
- analizę dużych depozytów,
- analizę depozytów osób wewnętrznych w bazie depozytowej Banku,
- analizę stabilności bazy depozytowej,
- urealnione zestawienie płynności Banku,
- analizę wskaźnikową
- analizę wewnętrznych cen transferowych (FTP)
- testy warunków skrajnych

XIV. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	78 138 344
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	0
7	Inne korekty	1 414
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	78 136 930

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji*

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	78 135 516
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	78 135 516
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	2 398 822
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	1 237 999
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	8 374 977
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	79 373 515
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	10,55

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	78 136 930
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	78 136 930
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	18 200 115
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	1 400 112
EU-7	Instytucje	35 876 182
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	3 345 319
EU-9	Ekspozycje detaliczne	13 877 929
EU-10	Przedsiębiorstwa	1 970 209
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	3 467 064

4. Informacje jakościowe

Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników
--	---

		kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
--	--	--

XV. Kontrola wewnętrzna

(ujawnienia w zakresie systemu kontroli wewnętrznej wynikają z art. 111a Prawa bankowego) System kontroli wewnętrznej w Banku został wdrożony zgodnie z modelem systemu kontroli wewnętrznej dla Uczestników SOZ BPS, zdefiniowanym w załączniku nr 4 do Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Stanowi on obok systemu zarządzania ryzykiem, element systemu zarządzania Bankiem, wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd Banku i pracowników Banku w skutecznym i efektywnym działaniu procesów biznesowych oraz określa zasady współpracy jednostek organizacyjnych, przepływu informacji i monitorowania działań w ramach Banku. Jest dostosowany do struktury organizacyjnej Banku i obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku.

Zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- 2) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne, mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami przypisania do odpowiedniej linii;
- 3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka kontroli wewnętrznej.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Formularz A – Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku			78 138 344	
030	Instrumenty udziałowe			1 037 800	
040	Dłużne papiery wartościowe			19 399 335	
050	w tym: obligacje zabezpieczone				
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami				
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych			15 136 318	
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe			100 677	
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe				
120	Inne aktywa			57 701 209	
Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>		<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>	
		010		040	
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank				
140	Kredyty na żądanie				
150	Instrumenty udziałowe				
160	Dłużne papiery wartościowe				
170	w tym: obligacje zabezpieczone				
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami				
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych				
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe				
210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe				
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie				
230	Inne zabezpieczenia otrzymane				
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS				
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem				
Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>		<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>	
		010		030	
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych				
Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

